

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувачка ступеня доктора філософії Катерина Слюсаренко, 1997 року народження, громадянка України, освіта вища: у 2020 році закінчила Національний університет «Одеська юридична академія», де здобула кваліфікацію: ступінь вищої освіти магістр спеціальність «Менеджмент», тимчасово не працює, виконала акредитовану освітньо-наукову програму Національного університету «Одеська юридична академія», Міністерства освіти і науки України, м. Одеса (ОП 37284 Право (081 Право)).

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Національного університету «Одеська юридична академія», Міністерства освіти і науки України, м. Одеса від «08» липня 2024 року №1940-10, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради **Мельничук Ольги**, д.ю.н., професора, професора кафедри загальної теорії права та держави Національного університету «Одеська юридична академія»;

Рецензентів: **Антошиної Ірини**, к.ю.н., доцента, доцента кафедри загальної теорії права та держави Національного університету «Одеська юридична академія»;

Дудник Руслани, к.ю.н., доцента кафедри загальної теорії права та держави Національного університету «Одеська юридична академія»;

Офіційних опонентів: **Матвєєвої Лілії**, д.ю.н., професора, завідувача кафедри теорії та історії держави і права Одеського державного університету внутрішніх справ;

Ткалі Олени, к.ю.н., доцента, в.о. завідувача кафедри

конституційного та адміністративного права і процесу
юридичного факультету Чорноморського національного
університету ім. Петра Могили,

на засіданні «27» серпня 2024 року прийняла рішення про присудження ступеня
доктора філософії з галузі знань 08 «Право» Катерині Слюсаренко на підставі
публічного захисту дисертації «Становлення нових напрямлень української
юриспруденції» за спеціальністю 081 «Право».

Дисертацію виконано в Національному університеті «Одеська юридична
академія», Міністерства освіти і науки України, м. Одеса.

Науковий керівник – ЗАВАЛЬНЮК Володимир Васильович, доктор
юридичних наук, професор, заслужений юрист України, в.о. завідувача кафедри
загальної теорії права та держави Національного університету «Одеська юридична
академія».

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що дане
дослідження є першою науковою працею, в якій сформульовано комплексний та
систематизований погляд на сучасні та перспективні напрямки розвитку та
вдосконалення української юриспруденції. Беручи до уваги розв'язання
зазначеного наукового завдання, слід запропонувати наступні висновки і
пропозиції:

уперше:

– доведено, що екологічна безпека як напрям є не тільки складовою
екологічної політики, але й ключовою складовою системи національної безпеки,
що потребує ретельної правової бази;

– зазначено, що процес приватизації космічної діяльності потребує від
сучасної юриспруденції розробки та впровадження ефективних механізмів
регулювання діяльності приватних компаній у космосі з метою забезпечення

безпеки, відповідності міжнародним нормам та принципам космічного права, а також збереження космічного середовища;

- зазначено що в сфері біоюриспруденції формуються самостійні напрями розвитку біоправа, а саме: соматологія, танатологія, перинатологія.

- запропоновано ідею створення ювенальних судів, де неповнолітній розглядається як суб'єкт реабілітації, спрямованої на запобігання повторним порушенням закону;

- обґрунтовується необхідність використання електронних засобів комунікації та штучного інтелекту адвокатами з метою покращення взаємодії з клієнтами, а також для прогнозування результатів розгляду справи задля вироблення найкращої стратегії захисту прав індивідів.

удосконалено:

- розуміння, що методологія пізнання в галузі юриспруденції включає в себе систематизовану колекцію філософських і наукових теорій, концепційних моделей, методологічних принципів, парадигм і методів, а дослідники та практикуючі юристи можуть обирати між наявними доктринами та теоріями, вибирати принципи та методи пізнання, розроблені на їх основі, і застосовувати їх у своїй діяльності;

- на підставі аналізу реалій сьогодення розуміння впливу інновацій на усю сферу права, що утворюють нові можливості та виклики, які потребують уважного аналізу та адаптації законодавства до швидкоплинних умов;

- розуміння перспектив для подальшого розвитку альтернативних методів врегулювання спорів, що базуються на інноваційних практиках. Наприклад, застосування алгоритмів машинного навчання може сприяти автоматизації процесів вирішення конфліктів, а використання блокчейн-технологій може забезпечити безпеку та недоторканість електронних доказів;

- рекомендаційні положення пов'язані з підвищенням ефективності правової освіти та правової грамотності населення, потреба в яких виникає у зв'язку з низьким рівнем освіченості української молоді в правовому середовищі;
- заходи, які необхідно здійснити задля зміцнення міжнародного співробітництва у сфері адаптації до глобальних правових стандартів; дістали подальшого розвитку:
- твердження, що вітчизняна юриспруденція, як у теоретичному, так і у нормативному вираженні, а також у практичному застосуванні права та законодавства, наближується до європейської та взагалі західної моделі права.
- необхідність у розробці альтернативного підходу, який би сприяв досягненню максимально можливої економічної користі при збереженні рівноваги між екологічною та економічною системами;
- твердження про необхідність формування національного космічного права за допомогою обстеження наявних наразі правових документів, що визначали організаційну структуру космічної галузі в минулому;
- твердження про те, що поточна структура державних органів та установ в Україні, що відповідають за запобігання правопорушенням серед неповнолітніх та їх захист, не забезпечує належне дотримання їх прав;
- твердження про те, що наявність війни викликає перенаправлення фінансових, людських та інших ресурсів на потреби безпеки та оборони, що ускладнює реалізацію проектів з впровадження новітніх технологій у сферу права;
- необхідність у розробці інноваційних технологій з метою забезпечення їх доступності для всіх верств населення, у тому числі для людей з обмеженими можливостями та малозабезпечених груп.

Дисертація виконана українською мовою.

За змістом дисертація відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних

зкладах (наукових установах), затвердженого постановою КМУ від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами), Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом МОН України від 12 січня 2017 року № 40 (зі змінами) та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою КМУ від 12 січня 2022 року №44 (зі змінами).

Здобувачка має 5 наукових публікацій, з яких 4 статті у виданнях, включених МОН України до переліку наукових фахових видань з юридичних наук, 1 публікація – тези доповіді на міжнародній науково-практичній конференції:

1. Слюсаренко К. Р. Розвиток національного космічного права як напрям сучасної юриспруденції. *Право та державне управління*. 2023. № 4. С. 376 - 381.

2. Слюсаренко К. Р. Пошук нових напрямків розвитку юриспруденції: теоретичний та практичний вимір. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Юридичні науки*. 2023. Том 34 (73). № 6. С. 240-244.

3. Слюсаренко К. Р. Альтернативні методи врегулювання спорів: пошук нових напрямів юриспруденції. *Право і суспільство*. 2024. № 1. Том 2. С. 28-33.

У дискусії взяли участь (голова, рецензенти, офіційні опоненти) та висловили зауваження:

Мельничук Ольга, д.ю.н., професор, професор кафедри загальної теорії права та держави Національного університету «Одеська юридична академія», зазначила, що мала честь бути на фаховому семінарі з приводу обговорення дисертації, оскільки працює на кафедрі загальної теорії права та держави, тому висловила думку, що робота на момент захисту дуже «виросла», доповнилася тією якістю, якою було необхідно, оскільки якісно розписана методологія дослідження та присутній інноваційний метод та міждисциплінарний підхід, про який під час

захисту неодноразово зазначалося, компаративістський, цивілізаційний, що є доволі обґрунтованим та застосовано належним чином у роботі. Зазначила, що доволі вагомим виглядає список використаних джерел, який включає велику кількість нормативно-правових актів, що свідчить про заглиблення здобувачки не лише у теоретичний матеріал, але і про те, що пропрацьовано тематику дослідження саме з практичної точки зору. Приєдналася до всіх позитивних висловів щодо дисертаційної роби і підкреслила, що підтримує думку, що Слюсаренко Катерина заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Антошина Ірина, к.ю.н., доцент, доцент кафедри загальної теорії права та держави Національного університету «Одеська юридична академія», дискусійні положення та критичні зауваження виклала у наданій рецензії у письмовому вигляді та оголосила під час виступу, у дискусії підтримала думки офіційних опонентів, рецензента щодо актуальності та своєчасності обраної проблематики дослідження, зазначила, що дисертаційна робота, яка була представлена до захисту, має як теоретичне, так і практичне значення, оскільки нові направлення української юриспруденції відображають в цілому сучасний стан розвитку юридичної науки та практики, що відповідає сучасним викликам, які зумовлені потребами сучасного суспільства. Підкреслила, що завдяки обраній методології дисертаційної роботи авторка дійшла до поставленої мети та виконала всі завдання в повному обсязі, які знайшли своє відображення у висновках дисертації. Вказала, що в роботі широко використано загальну, спеціальну джерельну базу, що забезпечило гідний рівень наукового дослідження. Підкреслила, що робота відповідає основним вимогам, що ставляться до такого роду робіт, зважаючи на викладене, констатувала, що підтримує роботу та авторку, яка у свою чергу заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Дудник Руслана, к.ю.н., доцент кафедри загальної теорії права та держави Національного університету «Одеська юридична академія», дискусійні положення та критичні зауваження виклала у наданій рецензії у письмовому вигляді та оголосила під час виступу, у дискусії висловила слова подяки науковому керівнику та здобувачці за те, що вони підняли важливу тему для української юриспруденції. Вказала, що представлена робота заповнила науковий вакуум та представляє науковий інтерес, має теоретичне та практичне значення. Привітала дисертантку з успішним захистом дисертації, побажала подальших успіхів у науковій діяльності, нових ідей та наукових досліджень. Подякувала за конструктивну дискусію та висловила підтримку зазначеним під час захисту зауваженням та пропозиціям.

Матвєєва Лілія, д.ю.н., професор, завідувач кафедри теорії та історії держави і права Одеського державного університету внутрішніх справ, критичні зауваження та дискусійні положення виклала у наданому відгуку та оголосила під час виступу, водночас у дискусії наголосила на тому, що коло окреслених та визначених у дисертації проблем, мета та завдання дослідження, теоретична та емпірична база роботи, використання прийнятих у юридичній науці методів дослідження дозволяють говорити про те, що дисертація є завершеною науково-дослідною роботою, про що свідчить впевнене володіння здобувачкою темою дисертаційною роботи та впевнені відповіді на поставлені членами разової спеціалізованої вченої ради питання. Крім того, зазначила, що дисертантка у своїй роботі зазначила, що практичне значення полягає в можливості застосування отриманих результатів в юридичній освіті і підвищенні правової свідомості населення, тому офіційний опонент як рекомендацію побажала здобувачці у подальшій науковій роботі для досягнення вказаної мети продовжити свої наукові пошуки, оформивши їх у вигляді монографічного дослідження, що, на погляд офіційного опонента, дає перспективи не лише для подальших наукових

досліджень дисертантки, але й стане підґрунтям для появи в сучасній юриспруденції нових досліджень, які будуть окремо розглядати ті чи інші сучасні напрямлення, які розвиваються в сучасній юриспруденції. Висловила слова підтримки щодо наукових пошуків дисертантки та побажала не зупинятися на досягнутому та, враховуючи наявний матеріал та базу, зважаючи на почуті зауваження, висловлені членами разової спеціалізованої вченої ради, представити наукову роботу у вигляді монографії.

Ткаля Олена, к.ю.н., доцент, в.о. завідувача кафедри конституційного та адміністративного права і процесу юридичного факультету Чорноморського національного університету ім. Петра Могили, критичні зауваження, дискусійні положення було виклала у наданому відгуку та оголосила під час виступу, проте у дискусії зазначила, що приєднується до висловлених думок членів разової спеціалізованої вченої ради, привітала дисертантку з досить плідним досягненням – дисертаційною роботою. Підкреслила, що дисертація відповідає всім методологічним вимогам, які визначені для здобуття ступеня доктора філософії в галузі «Право», зазначила, що всі зусилля, яких було докладено здобувачкою, призвели до отримання досить високих досягнень. Висловила надію, що дисертантка не залишить свого наукового «запалу», який є наразі, побажала продовжувати роботу в обраному напрямі. Вказала, що представлена дисертація містить досить великий спектр, в рамках якого можна надалі визначитися в якому напрямку приватного чи публічного права буде більш комфортно працювати. Враховуючи як дисертантка аналізувала різнобічні моменти, зазначила, що Катерина Русланівна має прагнення до більш глибоких досліджень вузькоспеціалізованих галузей чи підгалузей права. Підкреслила, аби дисертантка не зупинялася на досягнутому і не залишала поза увагою рекомендацію щодо видання монографії, яку слід якомога швидше опублікувати, тому що вона буде дуже плідним підґрунтям для наступних науковців, які будуть розглядати таку

тематику. Водночас зазначила, що не слід залишати подальшу наукову роботу, висловила сподівання, що дисертантка продовжить роботу та побажала успіхів на цьому шляху.

Результати відкритого голосування:

«За» - 5 членів ради,

«Проти» - немає.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Катерині Слюсаренко ступінь доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова
разової спеціалізованої вченої ради

Ольга МЕЛЬНИЧУК